

חג סוכות תש"ע גיליון מס' 180

מאת שמואל בן חמו

לקבלת מאמרים חדשים יש לשלוח

EMAIL ל- parashathamikdash@gmail.com

לקריאת מאמרים נוספים : www.OTZMA1.BLOGSPOT.com

מנוי דרך פקס, תרומות והקדשות: 02-6246461

הלולב הוא זכר למקדש

נראה לומר, שניתן לחבר את מצוות ארבעת המינים למהות בית המקדש בזכות מאפיינים משותפים: אחדות כל חלקי העם, התבטלות האדם כלפי הקב"ה וקבלת עול מלכות שמים.

אחדות כל חלקי עם ישראל

בית המקדש נבנה ומתקיים מתוך אחדות עם ישראל. כל העם השתתף ותרם למען בנין המשכן. דוד המלך קנה את הר הבית מהיבוסים עם כסף שנאסף מכל שבטי ישראל. כל אחד מישראל חייב לתרום את מחצית השקל, ללא יוצא מן הכלל. המחצית השקל משמש לקניית קרבנות ציבור וצרכי בית המקדש.

ארבעת המינים מסמלים את הקבוצות השונות הקיימות בעם ישראל, ומצווה לאגד אותן ביחד.

האתרוג מסמל את הצדיק, כי זהו פרי מאכל עם טעם ועם ריח. הטעם בא כנגד התורה והריח כנגד המעשים טובים. ללולב יש תמרים בעלי טעם טוב אבל ללא ריח. ההדס בעל ריח טוב, אבל אין לו טעם.

לבסוף, הערבה מסמלת את האדם הפשוט ביותר, ללא טעם- תורה, וללא ריח- מעשים טובים.

כאשר אנחנו קושרים יחד את ארבעת המינים, אנחנו מבטלים את ההבדלים שבתוך ישראל, וכך כולם מתעלים ביחד, לפני ה'.

כמו שכתוב במדרש רבה: ".... אלא אמר הקדוש ברוך הוא יוקשרו כולם אגודה אחת והן מכפרין אלו על אלו ואם עשיתם כך אותה שעה אני מתעלה" (ראה מדרש רבה פרשת אמור פרשה ל סעיף יב).

אחדות העם היא דבר חיוני לבנין בית המקדש, וכן לקיום מצוות ארבעת המינים.

רבנו בחיי מוסיף דבר נפלא. הוא משווה את מרכיבי הקטורת לארבעת המינים. בקטורת מכניסים חלבנה, שהוא צמח המתאפיין בריח רע. החלבנה חייבת להיכלל בקטורת, כמו הערבה בארבעת המינים.

כאשר הרשעים מתבטלים לכלל ישראל, הקב"ה מקבל את תשובתם.

"דומה לזה מצינו בסימני הקטרת שהן בעלי הריח הטוב וצווה הכתוב להכניס בתוכם חלבנה שריחה רע, להורות על רשעי ישראל שיכנסו בכלל הצדיקים בעלי הריח הטוב ויעשו כולם אגודה אחת לפניו והוא מקבלם בתשובה." (רבנו בחיי פרשת אמור כג,לט).

התבטלות האדם כלפי הקב"ה וקבלת עול מלכות שמים בזמן הקרבת הקרבנות,, אנחנו מתבטלים כלפי הקב"ה. הקרבן שאנחנו מקריבים על המזבח, בא כתחליף לגוף

למה בהקשר מצוות ארבעת המינים התלמוד מזכיר את מצוות דרישת ציון וזכר למקדש?

למה התכוון רבי יוחנן בן זכאי בתקנותיו לזכר המקדש בכלל, ובפרט בעניין נטילת הלולב במשך שבעה ימים?

השנה אין אנחנו נוטלים את ארבעת המינים ביום הראשון של החג. מעל פי התורה אנחנו מצווים ליטול את ארבעת המינים רק ביום הראשון של סוכות. חז"ל ביטלו את המצווה מחשש של חילול שבת. חז"ל חששו שמישהו ילך ללמוד את הנועניות אצל בקי, ויטלטל את הלולב בשבת, ארבע אמות ברשות הרבים (מסכת סוכה דף מב ע"ב).

בבית המקדש היו נוטלים את הלולב כל ימי החג, כולל שבת.

למעשה אנחנו נוטלים את הלולב שבעה ימים, בגלל התקנה של רבי יוחנן בן זכאי.

כמו שכתוב במסכת סוכה: " בראשונה היה לולב נטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחד. משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבעה, זכר למקדש" (מסכת סוכה פרק ג משנה י).

רבי יוחנן בן זכאי התקין מספר תקנות כדי להעלות את ירושלים בראשנו ושנזכור את בית המקדש לאחר החורבן ובמשך הגלות.

התקנות מפורטות בסוף מסכת ראש השנה (פרק ד משניות א' עד ד').

התלמוד בבלי שואל על מה מסתמך רבי יוחנן בן זכאי כדי לחדש הלכות, זכר לבית המקדש.

כך מכתוב בתלמוד: "מנא לן דעבדינן זכר למקדש א"ר יוחנן דאמר קרא (ירמיהו ל"ז) כִּי אֶעֱלֶה אֶרְכָּה לְךָ וּמְמֹכֹתֶיךָ אֶרְפָּאךְ, נָאִם-יְהוָה: כִּי נִדְוָהָ, קָרְאוּ לְךָ--צִיִּין הִיא, דְרִישׁ אֵיךְ לָהּ, דּוֹרֵשׁ אֵיךְ לָהּ מַכְלָל דְּבַעִיא דְרִישָׁה" (מסכת סוכה מא ע"א).

התלמוד משיב ומביא פסוק מפורש מספר ירמיה, המתאר מציאות עגומה שישראל אינו דורש את ציון- בנין בית המקדש.

למעשה המקור למצוות דרישת ציון נמצא במסכת סוכה בעניין נטילת הלולב. לא מצאתי מקור אחר בתלמוד או במשנה המזכיר את המילים: "זכר למקדש".

למה חז"ל בחרו במסכת סוכה ובמצוות נטילת לולב בפרט, כדי ללמד אותנו לעשות מעשה למען זיכרון המקדש?

מאמרים על פרשת השבוע והחגים סביב בית המקדש וקדושת הר הבית כדי להתעורר ו"להשתחרר מעול הגלות מעל צווארנו" ולבנות ביתך את הבית השלישי

שלהם גוררת לתגובה חריפה מצד ישראל, הם יפסיקו את הפעולות האלה לאלתר. לצערנו משטרת מדינת ישראל אינה פועלת מתוך אמונה וביטחון בה'. הם סוגרים את הר הבית מפני עליית יהודים. אלפי אנשים מתכוננים לקיים את מצוות זכר למקדש כהלכתה, ולעלות לרגל להר ה' בימי חול המועד. מדינת ישראל אינה מסוגלת לשלוט בלב ירושלים ומונעת מאלפי יהודים לעלות לרגל בחג הסוכות. בע"ה, רוח הגלות השורה במנהיגי ישראל יעלם וכך נוכל לקיים במלואן את תקנות רבי יוחנן בן זכאי ולהפוך את הזיכרון למקדש למעשה של בנין המקדש בב"א.

הגיליון מוקדש לרפואתם השלמה של אפרים בן גיטל ולעילוי נשמת הזקן הכשר אליעזר ליאון אמסטר בן יהושע

סרטים של המחבר על בית המקדש
WWW.BEITHAMIKDASH.TV

שלנו שחטא. הבהמה או המנחה שאנחנו מביאים לכהנים, באים לכפר על חטאינו או לחילופין לקרב אותנו להקב"ה.

חז"ל משווים את ארבעת המינים לאיברי הגוף הראשיים של האדם.

האתרוג נמשל ללב, הלולב לשדרה, ההדס לעיניים והערבה לשפתיים. כולם מאוגדים וקוראים עליהם את תפילת ההלל.

קריאת ההלל והנענועים של הלולב לששת הכיוונים, מגלים את ההתבטלות של הגוף שלנו כלפי הקב"ה.

כמו שכתוב במדרש רבה: "רבי מני פתח (תהלים לה, י) כל עצמותי תאמרנה ה' נוי כמוך לא נאמר פסוק זה אלא בשביל לולב השדרה של לולב דומה לשדרה של אדם וההדס דומה לעין וערבה דומה לפה והאתרוג דומה ללב אמר דוד אין בכל האיברים גדול מאלו שהן שקולין כנגד כל הגוף הוי כל עצמותי תאמרנה:" (ויקרא רבה אמור פרשה ל' סעיף יד).

למעשה ראינו שמתוך המדרשים הידועים בעניין ארבעת המינים, יש קשר ברור עם בחינת בית המקדש.

נראה לומר, שאפשר להבין למה רבי יוחנן בן זכאי השתמש במושג "זכר למקדש", דווקא בתקנה בעניין ארבעת המינים.

ארבעת המינים באים להזכיר לנו את חשיבות אחדות העם למען בנין בית המקדש. בנוסף לכך ארבעת המינים מסמלים את גוף האדם המתבטל לפני ה', בדומה להקרבת קרבן בבית המקדש.

ברוך ה', אנחנו מקיימים למהדרין מן המהדרין את תקנת רבי יוחנן בן זכאי, ונוטלים את ארבעת המינים במשך ששה או שבעה ימים.

האם אנחנו גם מקיימים את הרוח והתכלית של התקנה- "זכר למקדש"?

האם אנחנו זוכרים בכל עצמותינו ובכל ליבנו את בית המקדש?

מטרת התקנה של רבי יוחנן בן זכאי, היא לשפוך קרן אור של גאולה בתוך חושך הגלות דווקא, דרך מצווה מעשית כמו נטילת הלולב, יש לזכור את בית המקדש.

מצוות ארבעת המינים מרכזת בתוכה את תמצית הבחינות של בית המקדש: אחדות עם ישראל, התבטלות להקב"ה וקבלת עול מלכות שמים.

עכשיו ניתן להבין למה אנחנו נפגשים לראשונה בתלמוד במושג: "זכר למקדש" במצוות ארבעת המינים.

בע"ה נשתדל לזכור-בזמן הנענועים, את המשמעות האמיתית של התקנה של רבי יוחנן בן זכאי, כדי שנבוא לידי מעשה.

עבור עם ישראל כל פעולה של זיכרון מלווה במעשה. מצוות נטילת הלולב למשך שבעה ימים, באה להזכיר לנו לבנות את בית המקדש ולחדש את העבודה. זה מסביר, למה המוסלמים מנסים להרחיק אותנו מהר הבית, דרך המהומות של הימים האחרונים.

מדינת ישראל צריכה לנצל את ההזדמנות כדי לצמצם ולבטל את השליטה הערבית על הר הבית. זה הזמן לאפשר לכל יהודי לעלות להר בכל שעות היום ולהתפלל בצורה חופשית. אם המוסלמים יראו שכל פרובוקציה